

SPRENDIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2022/722

2022 m. balandžio 5 d.

kuriuo valstybės narės įgaliojamos dėl Europos Sąjungos interesų pasirašyti Konvencijos dėl elektroninių nusikaltimų Antrąjį papildomą protokolą dėl glaudesnio bendradarbiavimo ir elektroninių įrodymų atskleidimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 16 straipsnį ir 82 straipsnio 1 dalį kartu su 218 straipsnio 5 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2019 m. birželio 6 d. Taryba įgaliojo Komisiją Sąjungos vardu dalyvauti derybose dėl Europos Tarybos konvencijos dėl elektroninių nusikaltimų (CETS Nr. 185) (toliau – Konvencija dėl elektroninių nusikaltimų) Antrojo papildomo protokolo;
- (2) Konvencijos dėl elektroninių nusikaltimų Antrąjį papildomą protokolą dėl glaudesnio bendradarbiavimo ir elektroninių įrodymų atskleidimo (toliau – Protokolas) Europos Tarybos Ministrų Komitetas priėmė 2021 m. lapkričio 17 d. ir jį numatoma pateikti pasirašyti 2022 m. gegužės 12 d.;
- (3) Protokolo nuostatos patenka į sritį, kuriai iš esmės taikomos bendros taisyklės, kaip tai suprantama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 3 straipsnio 2 dalyje, įskaitant priemones, kuriomis palengvinamas teisminis bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose, užtikrinami būtinausi procesinių teisių standartai bei duomenų ir privatumo apsaugos garantijos;
- (4) Komisija taip pat pateikė pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų – dėl Reglamento dėl Europos elektroninių įrodymų baudžiamosiose bylose pateikimo ir saugojimo orderių ir Direktyvos, kuria nustatomos teisių atstovų skyrimo įrodymams baudžiamosiose bylose rinkti suderintos taisyklės ir įvedami privalomi tarpvalstybiniai Europos elektroninių įrodymų pateikimo ir saugojimo orderiai, pateiktini tiesiogiai kitoje valstybėje narėje įsisteigusio paslaugų teikėjo atstovui;
- (5) dalyvaudama derybose dėl Protokolo Komisija užtikrino, kad jis būtų suderinamas su atitinkamomis bendromis Sąjungos taisyklėmis;
- (6) siekiant užtikrinti, kad Protokolas derėtų su Sąjungos teise ir politika, būtinos įvairios su Protokolu susijusios išlygos, pareiškimai, pranešimai ir informacija. Kitos išlygos, pareiškimai, pranešimai ir informacija yra svarbūs siekiant užtikrinti, kad Sąjungos valstybės narės, kurios yra Protokolo Šalys (toliau – Šalimis esančios valstybės narės), savo santykiuose su trečiosiomis valstybėmis, kurios yra Protokolo Šalys (toliau – Šalimis esančios trečiosios valstybės), Protokolą taikytų vienodai ir kad Protokolas būtų taikomas veiksmingai;
- (7) išlygos, pareiškimai, pranešimai ir informacija, dėl kurių valstybėms narėms pateikiamos šio sprendimo priede išdėstytos gairės, nedaro poveikio jokioms kitoms išlygoms ar pareiškimams, kuriuos jos galėtų norėti pareikšti individualiai, kai tai leidžiama pagal Protokolą;
- (8) valstybės narės, kurios pasirašymo metu nepareiškia išlygų, nepadaro pareiškimų ir nepateikia pranešimų ar informacijos pagal šio sprendimo priedą, turėtų tai padaryti deponuodamos Protokolo ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentą;
- (9) be to, po Protokolo pasirašymo ir ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo valstybės narės turėtų laikytis šio sprendimo priede pateiktų nurodymų;

- (10) Protokole numatomos sparčios procedūros, kuriomis pagerinama tarpvalstybinė prieiga prie elektroninių įrodymų, taip pat aukšto lygio apsaugos garantijos. Todėl jam įsigaliojus bus padedama kovoti su elektroniniais nusikaltimais ir kitų formų nusikaltimais pasauliniu lygmeniu, palengvinant Šalimis esančių valstybių narių ir Šalimis esančių trečiųjų valstybių tarpusavio bendradarbiavimą, bus užtikrinta aukšto lygio asmenų apsauga ir padedama spręsti teisės kolizijos atvejus;
- (11) Protokole numatomos tinkamos apsaugos garantijos, atitinkančios reikalavimus, taikomus tarptautiniam asmens duomenų perdavimui pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 ⁽¹⁾ bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/680 ⁽²⁾. Todėl jam įsigaliojus bus padedama propaguoti Sąjungos duomenų apsaugos standartus pasauliniu lygmeniu, bus palengvinti duomenų srautai tarp Šalimis esančių valstybių narių ir Šalimis esančių trečiųjų valstybių, ir bus užtikrinta, kad Šalimis esančios valstybės narės laikytųsi savo pareigų pagal Sąjungos duomenų apsaugos taisykles;
- (12) be to, greitu Protokolo įsigaliojimu bus patvirtinta, kad Konvencija dėl elektroninių nusikaltimų yra esminis daugiašalis kovos su elektroniniais nusikaltimais pagrindas;
- (13) Sąjunga negali pasirašyti Protokolo, nes tik valstybės gali būti jo šalimis;
- (14) todėl valstybės narės, veikdamos bendrai dėl Sąjungos interesų, turėtų būti įgalios pasirašyti Protokolą;
- (15) valstybės narės raginamos pasirašyti Protokolą per pasirašymo ceremoniją arba kuo greičiau po jos;
- (16) vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2018/1725 ⁽³⁾ buvo konsultuojamasi su Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnu ir jis pateikė nuomonę 2022 m. sausio 21 d.;
- (17) pagal prie Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Airija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (18) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (19) autentiškos Protokolo redakcijos yra 2021 m. lapkričio 17 d. Europos Tarybos Ministrų Komiteto priimtos teksto redakcijos anglų ir prancūzų kalbomis,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Valstybės narės įgaliojamos dėl Sąjungos interesų pasirašyti Konvencijos dėl elektroninių nusikaltimų Antrąjį papildomą protokolą dėl glaudesnio bendradarbiavimo ir elektroninių įrodymų atskleidimo (toliau – Protokolas) ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

⁽²⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89).

⁽³⁾ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

⁽⁴⁾ Protokolo tekstas bus paskelbtas kartu su sprendimu, kuriuo įgaliojama jį ratifikuoti.

2 straipsnis

1. Valstybės narės Protokolo pasirašymo metu gali pareikšti išlygas, padaryti pareiškimus ir pateikti pranešimus ar informaciją pagal šio sprendimo priedo 1–3 skirsnius.
2. Protokolą pasirašančios valstybės narės, kurios Protokolo pasirašymo metu nepareiškia išlygų, nepadaro pareiškimų ir nepateikia pranešimų ar informacijos, kaip nurodyta 1 dalyje, gali tai padaryti Protokolo ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumento deponavimo metu.
3. Po Protokolo pasirašymo ir ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo valstybės narės taip pat laikosi šio sprendimo priedo 4 skirsnyje pateiktų nurodymų.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

4 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Liuksemburge 2022 m. balandžio 5 d.

Tarybos vardu
Pirmininkas
B. LE MAIRE

PRIEDAS

Šiame priede išdėstyta 2 straipsnyje nurodytos išlygos, pareiškimai, pranešimai, informacija ir nurodymai.

1. Išlygos

Pagal Protokolo 19 straipsnio 1 dalį Šalis gali pareikšti, kad naudojasi viena ar daugiau išlygų, numatytų tam tikruose Protokolo straipsniuose.

Pagal Protokolo 7 straipsnio 9 dalies a punktą Šalis gali pasilikti teisę netaikyti 7 straipsnio (Abonento informacijos atskleidimas). Valstybės narės turi vengti pareikšti tokią išlygą.

Pagal Protokolo 7 straipsnio 9 dalies b punktą Šalis gali pasilikti teisę tame straipsnyje nustatytais sąlygomis netaikyti 7 straipsnio tam tikrų rūšių prieigos numeriams. Valstybės narės tokią išlygą gali pareikšti tik dėl prieigos numerių, kurie nėra būtini vien tik naudotojo tapatybei nustatyti.

Pagal Protokolo 8 straipsnio 13 dalį Šalis gali pasilikti teisę netaikyti 8 straipsnio (Nurodymų iš kitos Šalies vykdymas operatyvaus abonento informacijos ir srauto duomenų pateikimo tikslu) srauto duomenims. Valstybės narės raginamos vengti pareikšti tokią išlygą.

Tais atvejais, kai 19 straipsnio 1 dalimi suteikiamas pagrindas kitoms išlygoms, valstybėms narėms leidžiama svarstyti ir pareikšti tokias išlygas.

2. Pareiškimai

Pagal Protokolo 19 straipsnio 2 dalį Šalis gali daryti pareiškimus, nurodytus kai kuriuose Protokolo straipsniuose.

Pagal Protokolo 7 straipsnio 2 dalies b punktą Šalis jos teritorijoje esantiems paslaugų teikėjams išduodamų nurodymų atžvilgiu gali padaryti šį pareiškimą:

„Nurodymą pagal 7 straipsnio 1 dalį turi išduoti prokuroras arba kita teisminė institucija arba nurodymas išduodamas jiems prižiūrint arba kitaip, taikant nepriklausomą priežiūrą“.

Valstybės narės jų teritorijoje esantiems paslaugų teikėjams išduodamų nurodymų atžvilgiu padaro šio skirsnio antroje pastraipoje išdėstytą pareiškimą.

Pagal Protokolo 9 straipsnio (Operatyvus saugomų kompiuterinių duomenų atskleidimas skubiu atveju) 1 dalies b punktą Šalis gali pareikšti, kad ji nevykdys prašymų pagal to straipsnio 1 dalies a punktą, kuriuose prašoma atskleisti tik duomenis apie abonentą.

Tais atvejais, kai 19 straipsnio 2 dalimi suteikiamas pagrindas daryti kitus pareiškimus, valstybėms narėms leidžiama svarstyti ir daryti tokius pareiškimus.

3. Pareiškimai, pranešimai ar informacija

Pagal Protokolo 19 straipsnio 3 dalį Šalis turi daryti pareiškimus ir teikti pranešimus ar informaciją, nurodytus kai kuriuose Protokolo straipsniuose, laikydamosi juose nustatytų sąlygų.

Pagal Protokolo 7 straipsnio 5 dalies a punktą Šalis gali pranešti Europos Tarybos generaliniam sekretoriui, kad, kai pagal to straipsnio 1 dalį jos teritorijoje esančiam paslaugų teikėjui išduodamas nurodymas, Šalis kiekvienu atveju arba nustatytais aplinkybėmis reikalauja, kad kartu būtų pateiktas pranešimas apie nurodymą, papildoma informacija ir su tyrimu arba procesu susijusių faktų santrauka. Taigi, valstybės narės Europos Tarybos generaliniam sekretoriui pateikia tokią pranešimą:

„Kai pagal 7 straipsnio 1 dalį [valstybės narės] teritorijoje veikiančiam paslaugų teikėjui pateikiamas nurodymas, [valstybė narė] prašo, kad kiekvienu atveju kartu būtų pateikiamas pranešimas apie nurodymą, papildoma informacija ir su tyrimu arba procesu susijusių faktų santrauka.“

Pagal Protokolo 7 straipsnio 5 dalies e punktą valstybės narės paskiria vieną kompetentingą instituciją pranešimams pagal Protokolo 7 straipsnio 5 dalies a punktą gauti ir Protokolo 7 straipsnio 5 dalies b, c ir d punktuose aprašytiems veiksmams atlikti, ir, pirmą kartą pateikdamos Europos Tarybos generaliniam sekretoriui pranešimą pagal Protokolo 7 straipsnio 5 dalies a punktą, praneša Europos Tarybos generaliniam sekretoriui pateikia tos institucijos kontaktinius duomenis.

Pagal Protokolo 8 straipsnio 4 dalį Šalis gali pareikšti, kad nurodymams pagal to straipsnio 1 dalį įvykdyti reikia papildomos pagrindžiamosios informacijos. Tuo atveju valstybės narės padaro tokį pareiškimą:

„Nurodymams pagal 8 straipsnio 1 dalį įvykdyti reikia papildomos pagrindžiamosios informacijos. Tai, kokios papildomos pagrindžiamosios informacijos reikės, priklausys nuo nurodymo ir susijusio tyrimo arba proceso aplinkybių.“

Pagal Protokolo 8 straipsnio 10 dalies a ir b punktus valstybės narės pateikia ir nuolat atnaujina atitinkamai institucijų, paskirtų nurodymams pagal 8 straipsnį teikti, ir institucijų, paskirtų nurodymams pagal 8 straipsnį gauti, kontaktinę informaciją. Valstybės narės, dalyvaujančios tvirtesniame bendradarbiavime, nustatytame Tarybos reglamentu (ES) 2017/1939 ⁽¹⁾, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje, į institucijų, apie kurias pranešama pagal Protokolo 8 straipsnio 10 dalies a ir b punktus, sąrašą koordinuotai įtraukia ir Europos prokuratūrą, neperžengiant naudojimosi jos kompetencija ribų, kaip numatyta to reglamento 22, 23 ir 25 straipsniuose.

Tuo atveju valstybės narės padaro tokį pareiškimą:

„Pagal 8 straipsnio 10 dalį [valstybė narė], kaip Europos Sąjungos valstybė narė, dalyvaujanti tvirtesniame bendradarbiavime Europos prokuratūros įsteigimo srityje, kompetentinga institucija paskiria Europos prokuratūrą, besinaudojančią savo kompetencija, kaip numatyta 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje, 22, 23 ir 25 straipsniuose.“

Pagal Protokolo 14 straipsnio 7 dalies c punktą valstybės narės Europos Tarybos generaliniam sekretoriui praneša apie instituciją arba institucijas, kurios pagal Protokolo 14 straipsnio 7 dalies b punktą Protokolo II skyriaus 2 skirsnio tikslais turi būti informuojamos saugumo incidento atveju.

Pagal Protokolo 14 straipsnio 10 dalies b punktą valstybės narės Europos Tarybos generaliniam sekretoriui praneša apie instituciją arba institucijas, suteikiančias leidimą Protokolo II skyriaus 2 skirsnio tikslais toliau perduoti kitai valstybei arba tarptautinei organizacijai pagal Protokolą gautus duomenis.

Tais atvejais, kai Protokolo 19 straipsnio 3 dalimi suteikiamas pagrindas daryti kitus pareiškimus ir teikti kitus pranešimus ar kitą informaciją, valstybėms narėms leidžiama svarstyti ir daryti tokius pareiškimus bei teikti pranešimus ar informaciją.

4. Kiti nurodymai

Valstybės narės, dalyvaujančios Reglamentu (ES) 2017/1939 nustatytame tvirtesniame bendradarbiavime, užtikrina, kad Europos prokuratūra, naudodamasi savo kompetencija, kaip numatyta to reglamento 22, 23 ir 25 straipsniuose, galėtų siekti bendradarbiavimo pagal Protokolą tokiu pačiu būdu, kaip ir tų valstybių narių nacionalinės prokuratūros.

Taikydamos 7 straipsnį, visų pirma kiek tai susiję su tam tikrų rūšių priegigos numeriais, valstybės narės gali nurodymą pagal tą straipsnį pateikti prokurorui arba kitai teisminei institucijai patikrinti, kai jų kompetentinga institucija tuo pačiu metu gauna pranešimą apie nurodymą prieš prašomą informaciją atskleidžiant paslaugų teikėjui.

Pagal Protokolo 14 straipsnio 11 dalies c punktą valstybės narės užtikrina, kad tuo atveju, kai jos perduoda duomenis Protokolo tikslais, gaunančioji Šalis būtų informuojama apie tai, kad pagal jų nacionalinę teisinę sistemą reikalaujama, kad asmeniui, kurio duomenys pateikiami, apie tai būtų asmeniškai pranešama.

Tarptautinio perdavimo pagal Jungtinių Amerikos Valstijų ir Europos Sąjungos susitarimą dėl su nusikalstamų veikų prevencija, tyrimu, atskleidimu ir baudžiamuoju persekiojimu susijusios asmeninio pobūdžio informacijos apsaugos ⁽²⁾ (toliau – Bendrasis susitarimas) atveju valstybės narės Protokolo 14 straipsnio 1 dalies b punkto tikslais informuoja Jungtinių Amerikos Valstijų kompetentingas institucijas apie tai, kad Bendrasis susitarimas taikomas kompetentingų institucijų pagal Protokolą vykdomiems abipusiems asmens duomenų perdavimams. Vis dėlto valstybės narės

⁽¹⁾ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

⁽²⁾ OL L 336, 2016 12 10, p. 3.

atsižvelgia į tai, kad į Bendrąjį susitarimą reikėtų įtraukti papildomas apsaugos garantijas, kuriomis būtų atsižvelgiama į išskirtinius reikalavimus, taikomus tuo atveju, kai elektroninius įrodymus tiesiogiai perduoda paslaugų teikėjai, o ne institucijos tarpusavyje, kaip numatyta Protokole. Todėl valstybės narės pateikia Jungtinių Amerikos Valstijų kompetentingoms institucijoms šią informaciją:

„[Valstybė narė] mano, kad Europos Tarybos Konvencijos dėl elektroninių nusikaltimų Antrojo papildomo protokolo (toliau – Protokolas) 14 straipsnio 1 dalies b punkto tikslais Jungtinių Amerikos Valstijų ir Europos Sąjungos susitarimas dėl su nusikalstamų veikų prevencija, tyrimu, atskleidimu ir baudžiamuoju persekiojimu susijusios asmeninio pobūdžio informacijos apsaugos (toliau – Bendrasis susitarimas) taikomas kompetentingų institucijų pagal Protokolą vykdomiems abipusiems asmens duomenų perdavimams. Perdavimų pagal Protokolą tarp paslaugų teikėjų ir institucijų atveju Bendrasis susitarimas taikomas tik kartu su papildomu konkrečiu susitarimu, kaip tai suprantama Bendrojo susitarimo 3 straipsnio 1 dalyje, kuriuo atsižvelgiama į išskirtinius reikalavimus, taikomus tuo atveju, kai elektroninius įrodymus tiesiogiai perduoda paslaugų teikėjai, o ne institucijos tarpusavyje. Jei tokio papildomo konkretaus susitarimo nėra, tokie perdavimai gali būti atliekami pagal Protokolą ir tokiu atveju taikomas Protokolo 14 straipsnio 1 dalies a punktas kartu su Protokolo 14 straipsnio 2–15 dalimis.“

Valstybės narės užtikrina, kad Protokolo 14 straipsnio 1 dalies c punktą jos taiko tik tuo atveju, jeigu Europos Komisija yra priėmusi sprendimą dėl tinkamumo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 ⁽³⁾ 45 straipsnį arba Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/680 ⁽⁴⁾ 36 straipsnį, skirtą atitinkamai trečiajai valstybei, kuris taikomas atitinkamam duomenų perdavimui, arba kito susitarimo, kuriuo užtikrinamos tinkamos duomenų apsaugos garantijos pagal Reglamento (ES) 2016/679 46 straipsnio 2 dalies a punktą arba Direktyvos (ES) 2016/680 37 straipsnio 1 dalies a punktą, pagrindu.

⁽³⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

⁽⁴⁾ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojamų persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89).